

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

dimittere, & è cōuerso: sed debet alter alteri sub-
 fidia prouidere. Vnde Aug. Si vxorem quis habeat
 sterilem, siue deformem corpore, vel debilem
 membris, vel cæcam, vel claudam, vel surdam, vel
 siquid aliud, siue morbis, vel laboribus dolori-
 busue confectam, & quidquid, excepta fornica-
 tione, excogitari potest vehementer horribile:
 pro societate fideiq; sustineat.

*Aug in li. i. d
 de serm. Do-
 mini in mō-
 te, to. 4.*

EODEM IVRE VTITVR VIR ET MVLIER.
 D I S T I N C T. X X X V. A.

HOc etiam notandum est, quod Dominus con-
 cedat vxorem dimitti causa fornicationis vi-
 ro, eadē licentia non tollitur fœminis. Vnde Hie-
 ro. Præcepit Dominus vxorem non dimitti, exce-
 pra causa fornicationis: & si dimissa fuerit, mane-
 re innuptam. Quicquid viris præcipitur, hoc con-
 sequenter redundat ad fœminas. Non enim adul-
 tera vxor dimittenda est & vir mœchus tenendus.

*Matth. 19. d
 Hieron. de
 morte Fa-
 biola ad O-
 cean. to. 1.*

Item apud nos, quod non licet fœminis, æquè non
 licet viris: & eadem seruitus pari conditione cen-
 setur. Ex his ostenditur, quod mulier potest super
 fornicatione virum conuenire, vt vir mulierem.
 Vnde Innocent. Papa. Christiana religio adulte-
 rium in vtroq; sexu pari ratione condemnat: sed
 viros suos mulieres non facile de adulterio accu-
 sant, viri autem liberius vxores suas adulteras a-
 pud sacerdotes deferre cōsueuerunt. Et ideo mu-
 lieribus prodito earum crimine, negatur commu-
 nio: virorum autem latente commisso, non facile
 quisquam ex suspicionibus arcerur: qui tamen
 submouebitur, si eius flagitium detegatur.

Ibidem.

*Innoc. Pap.
 1. epi. 3 Exu-
 perio.*

Quod fornicariam nequit dimittere vir, nisi ipse expers
 fuerit & è conuerso.

B

Si vero queritur, An adulter adulterā possit di-
 mittere causa fornicationis? Dicim⁹ qd neq; adul-
 ter, i vxor dimitti à viro, nisi & ipse expers forni-
 cationis existat, & è cōuerso. Vnde Aug Nihil ini-
 quius

*Lib. 1. de ser-
 in monte.
 Matth. 5.
 tom. 4.*

quius

Rom. 2. a
In lib. 2. de
adulterinis
coniugijs,
cap. 8. to. 6.

qui⁹ est, quã causa fornicationis dimittere vxore,
si & ipse cõuincitur fornicari. Occurrit n. illud, in
quo alterum iudicas, te ipsum condẽnes. Quapro-
pter q̄squis fornicationis causa vult abicere vxo-
rẽ, prior debet esse fornicatione purgat⁹. q̄ simili-
ter & de fœmina dixerũt. Idẽ indignatur mariti,
audiant adulteros viros pendere similes adultera
fœminis pœnas, cum tãto graui⁹ eos punire oport-
uerit: quãto magis ad eos pertinet & virtute vin-
cere, & exẽplo regere fœminas. Ex his apparet, q̄
adulter adulterã dimittere nõ valet, & e eũuerso.

*Quod possunt reconciliari, qui separantur causa
fornicationis.*

Si quis a fornicationis expert fornicariã dimi-
serit, alii copulari nõ potest, sed cõtinere oportet,
vel ad dimissam redire: sic & de fœmina. Vnde &
Apost. His qui matrimonio iuncti sunt, præcipio,
non ego sed Dñs, vxorem a viro nõ discedere, q̄ si
discesserit, maneat innupta, aut viro suo recõcili-
etur. Et de viro addit. Et vir vxorem non dimittat.

1. Cor. 7. b
Matth. 16. a

Ambr. ad il-
lud, Et vir
vxorem nõ.

Aug. li. 1. de
ser. Dom. in
monte to. 4.

Matth. 22.

Sed Amb. ait, Ideo nõ subdit de viro, sicut de mu-
liere: quia licet viro aliã ducere. Sed hoc a falsariis
Ambr. libro positum creditur: supplendum n. esse
in viro, quod de vxore præmisit aperte dicit Aug.
sic. Quare nõ addit de viro, q̄ præmisit de muliere,
nisi quod similitẽ formam vult intelligi: vt si dimi-
serit, q̄ causa fornicationis permittitur, maneat
sine vxore, aut reconcilietur vxori. Idẽ, Si nec nu-
bere illi conceditur, viuo viro a quo recessit, nec
huic alterã ducere viua vxore quã dimisit: multo
minus fas est illicita cum quibuslibet supra com-
mittere. Idem, Vt non faciliẽ dimittatur vxor, Dñs
solã fornicationis causam excepit: cæteras vero v-
niuersas molestias, si quẽ extiterint, iubet pro fidẽ
cõiugali & pro castitate fortiter sustineri: & mee-
chũ dixit, qui a viro solutã duxit. Ex his ostẽdit
quod si causa fornicationis sit separatio, non po-
test

est vir vel mulier in aliam transire copulam. Possunt aut reconciliari & cohabitare, sicut prius, si dimissum alter reuocare voluerit.

Quæ predictis videntur obuiare.

D

Dicit tamen Ioan. Chrysostr. Sicut crudelis & iniquus est, qui castam dimittit: sic fatuus est & iniquus, qui retinet meretricem. Patronus enim turpitudinis est, qui celat crimen vxoris. Item Hier. Cum mulier vnam carnem in aliam diuiderit, & se fornicatione à marito separauerit, non debet teneri: ne virum quoque sub maledicto faciat, dicente scriptura: Qui tenet adulterium, stultus est & insipiens. Idem, ad Amandum presbyterum scribens de quadam, quæ viro suo viuente alij nupserat, sic ait. Rem nouam loquor: imo non nouam, sed veterem, quæ veteris testamenti auctoritate confirmatur. Si reliquerit secundum virum mulier, & reconciliari voluerit priori, non potest.

*Chry. ho. 32^a
in Matth. c.
19. tom. 2.
Hier. ad ca.
19. Matth.*

Deut. 24^a

Determinatio.

E

Sed hæc omnia intelligenda sunt de illa, quæ ab adulterio recedere noluit, nec per pœnitentiã peccatum delere. Quod si vir scienter patitur, consentire videtur. Si n. in adulterio perseuerare elegerit, patronus turpitudinis, & lenocinij reus maritus habebitur, nisi eam adulterij ream facere voluerit. Si a. à peccato recesserit, & per pœnitentiã illud purgauerit, poterit viro reconciliari. Vnde Aug. Quod tibi durum videtur, vt post adulteriũ reconcilietur coniunx: si fides adsit, non erit durum. Cur enim adhuc deputamus adulteros, quos credimus pœnitentiã esse sanatos? Idem, Non erit turpis nec difficilis, etiam post patrata & purgata adulteria recõciliatio coniugij, vbi per clauẽs regni cælorum, non dubitatur fieri remissio peccatorum: non vt post viri diuortium adultera reuocetur, sed vt post Christi consortium adultera non vocetur. Item, Hermes, Si vir scierit vxorem suam

Ad Pollentium li. 2. c. 6. de adulterinis coniugijs c. 9. eiusdem lib. 2.

In li. qui dicitur pastor in mand. 4.

Kkk

delig

deliquisse, & non egerit penitentiam mulier, sed permanet in fornicatione sua: & viuit cum illa, vir reuserit & particeps peccati eius. quod si mulier dimissa egerit penitentiam, & voluerit ad virum reuerti, debet recipere peccatricem, quæ penitentiam egit, sed non sæpe.

De illis, qui se ante polluerunt per adulterium.

31. qu. 1. cap.
Nullus ex
conc. Tibur.
ca. 40.

In li. de nup-
tiis & cõc. c.
10 de bono.
coniug. c. 14.
som. 6.

Solet etiam queri an valeat duci in coniugium, quæ prius est polluta per adulterium. De hoc Leo papa ait, nullus ducat in matrimonium quam prius polluit adulterio. Item. Relatum est auribus sanctorum sacerdotum, quendam alterius vxorem stupro violasse: & insuper mœchæ iuramentum dedisse, quod post legitimi mariti mortem si superueniret, duceret in vxorẽ: quod & factum est. Tale ergo connubiũ prohibemus & anathematizamus. His aliisq; auctoritatibus vetantur in coniugium copulari, qui se prius adulterio maculauerunt. Contra Aug. ostendit dicens. Deniq; mortuo eo quo fuit verum coniugium, fieri potest coniugium cum qua præcessit adulterium. Idem, posse fieri sane licitas nuptias ex personis licite coniunctis honesto placito subsequente manifestum est.

Determinatio.

Sed hæc vltima auctoritas de cõcubinis loquitur, perhibens concubinas posse transire ad honestum placitum nuptiarum, si castitatem & fidem seruare velint. Prima vero auctoritas Aug. de illis agit, qui de peccato penituerunt, & nihil in morte viri machinatæ sunt, nec viuente viro fidem adulteræ dedit mæchus, quod eam in cõiugio duceret si superueniret. Qui vero hoc faciunt, aliter præmissis auctoritatibus prohibentur copulari.

SIPRO EXTREMA CONIUNCTIONE

valeat vxor separari à viro, & econuerso.

DISTINCT. XXXVI.

Nunc de cõditione videamus an valeat coniugium